

Αλλοδαπές οικιακές βοηθοί - Έκθεση Μεσογειακού Ινστιτούτου Μελετών Κοινωνικού Φύλου

Συνθήκες σύγχρονης δουλείας

Σε πραγματικές συνθήκες δουλείας διαβιούν οι αλλοδαπές οικιακές βοηθοί στην Κύπρο, με μισθούς εξαθλίωσης.

Χαστούκι στη δήθεν ευαισθησία μας αποτελεί έκθεση που παρουσίασε το Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου και αφορά στις αλλοδαπές οικιακές βοηθούς, οι οποίες το τελευταίο διάστημα έχουν καταστεί αντικείμενο κατασυκοφάντησης για "εκμετάλλευση" των Κυπρίων εργοδοτών τους. Μάλιστα στην Κύπρο λειτουργεί και ο μοναδικός (ίσως παγκοσμίως) Σύνδεσμος Εργοδοτών Οικιακών Βοηθών για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων όσων εργοδοτούν αλλοδαπές στα σπίτια τους, ενώ την ίδια στιγμή οι ίδιες οι εργαζόμενες δεν έχουν το δικαίωμα να συνδικαλιστούν. Το θέμα πρώτη το είχε θίξει η Επίτροπος Διοικήσεως Ηλιάνα Νικολάου με μια εμπεριστατωμένη έκθεση μετά από αυτεπάγγελτη έρευνα.

Υπερβολές

Σύμφωνα με την έκθεση, στην Κύπρο εργοδοτούνται περίπου 22.500 αλλοδαπές οικιακές βοηθοί που αντιπροσωπεύουν το 2,57% του συνολικού πληθυσμού. Ο αριθμός αυτός θεωρείται όχι απλώς μεγάλος αλλά υπερβολικός, καθώς στις υπόλοιπες χώρες το αντίστοιχο ποσοστό κυμαίνεται μεταξύ 0,2 έως 0,5% του συνολικού πληθυσμού.

Βεβαίως υπάρχει λόγος για αυτή την υπερβολή, αφού το ίδιο το κράτος συμβάλλει στην εκμετάλλευση αυτών των γυναικών καθώς οι μισθοί των μεταναστριών οικιακών βοηθών έχει καθοριστεί από το 1990 στις £150 (χωρίς 13ο μισθό και χωρίς τιμαριθμικό επίδομα), δηλαδή λιγότερο από το 1/2 του ορίου ελάχιστου μισθού που ισχύει για όλους τους εργαζόμενους, και είναι £362.

Σύμφωνα με την έκθεση του Ινστιτούτου Μελετών Κοινωνικού Φύλου, οι αλλοδαπές οικιακές βοηθοί αντιμετωπίζονται ως προσκεκλημένοι εργάτες, ενώ η παραμονή και η απασχόλησή τους στην Κύπρο αντιμετωπίζεται ως προσωρινή και η άδεια παραμονής και εργασίας είναι νομικά συνδεδεμένη με συγκεκριμένο τομέα απασχόλησης, με συγκεκριμένο εργοδότη τον οποίο δεν μπορούν να αλλάξουν τον πρώτο χρόνο. Το περασμένο Σεπτέμβριο ο Υπουργός Εσωτερικών είχε ανακοινώσει ότι το Υπουργικό Συμβούλιο είχε εγκρίνει αύξηση 10% στους μισθούς των οικιακών βοηθών, αλλά σύμφωνα με πληροφορίες οι εργοδότες στην μεγάλη τους πλειοψηφία δεν έδωσαν τις αυξήσεις. Προβλέπεται επίσης περαιτέρω αύξηση 10% για το 2008, χωρίς βεβαίως αυτό να αλλάζει την άθλια μισθοδοσία.

Μεσαίωνας

Αυτό που τονίζεται στην έκθεση είναι πως δεν υπάρχει κάποιος κρατικός μηχανισμός ελέγχου που να διασφαλίζει την ποιότητα των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης των μεταναστριών οικιακών βοηθών, όπως καθορίζεται στα συμβόλαια εργασίας τους.

Η αδυναμία άσκησης τέτοιου ελέγχου, σύμφωνα με το Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου, αποδίδεται κυρίως στο γεγονός ότι οι περισσότερες μετανάστριες οικιακές βοηθοί διαμένουν με τους εργοδότες τους, εντός ιδιωτικού χώρου, ο οποίος εξαιρείται από τον κρατικό έλεγχο λόγω ασύλου. Παρόλο που τα συμβόλαια των μεταναστριών οικιακών βοηθών καθορίζουν ότι οι εργάτες πρέπει να δουλεύουν 7 ώρες την μέρα (για 6 μέρες την εβδομάδα), δεν καθορίζουν ωριαίο πρόγραμμα εργασίας. Σε σχέση με πολιτικές ένταξης των μεταναστριών οικιακών βοηθών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το Μεσογειακό Ινστιτούτο εισηγείται την προώθηση ευέλικτων μορφών απασχόλησης, οι οποίες να διευκολύνουν την πλήρη απασχόληση και ως αποτέλεσμα να διασφαλίζονται πλήρη ασφαλιστικά οφέληματα για όσες εργάζονται σε περισσότερα του ενός σπίτια, την αύξηση του κατώτατου ορίου μισθού για μετανάστριες που εργάζονται ως οικιακές βοηθοί και εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας για κατώτατο μισθό στον τομέα της οικιακής εργασίας και την προώθηση της συμμετοχής των μεταναστριών οικιακών βοηθών στη δημόσια ζωή.

Η Επίτροπος Διοικήσεως

Αυτεπάγγελτη έρευνα για τις συνθήκες εργασίας είχε κάνει και η Επ. Διοικήσεως, αλλά οι επισημάνσεις της και οι εισηγήσεις της δεν αξιοποιήθηκαν με τον τρόπο που θα ανέμενε κανείς από ένα κράτος δικαίου. Πέραν όλων των άλλων είχε σημειώσει ότι στη σύμβαση εργασίας των αλλοδαπών οικιακών βοηθών έχει περιληφθεί όρος που απαγορεύει και τις πολιτικές και συνδικαλιστικές ελευθερίες. Για όλους τους αλλοδαπούς εργάτες η σύμβαση επιβάλλει πολιτική ουδετερότητα και αποχή από πολιτική δράση, και παράβαση αυτού του όρου σημαίνει απόλυση και επαναπατρισμό.

Για τις οικιακές βοηθούς το κείμενο που υπογράφουν στην αγγλική γλώσσα αναφέρεται σε αποχή από πολιτική δράση, αλλά το ίδιο κείμενο στα ελληνικά αναφέρεται και σε αποχή από οποιαδήποτε έμμεση ή άμεση (συνδικαλιστική, πολιτική, κοινωνική) δράση και τυχόν παράβαση του όρου οδηγεί στην ανεργία και στην εκδίωξη από την Κύπρο!

Η Επίτροπος Διοικήσεως τονίζει ότι το κράτος με τον όρο αυτό "παραβιάζει ευθέως και κατά συρροή το δικαίωμα της συνάθροισης, το δικαίωμα της συνένωσης, τη συνδικαλιστική ελευθερία και την ελευθερία κοινωνικής ομαδοποίησης". Επίσης ο όρος αυτός αποτελεί απαγορευμένη με νόμο άμεση διάκριση λόγω εθνικής καταγωγής. Σε ό,τι αφορά στην πολιτική δραστηριότητα, η Επ. Διοικήσεως τονίζει ότι "η κατά απόλυτο τρόπο επιβολή στους αλλοδαπούς εργαζόμενους πολιτικής ουδετερότητας και αποχής από οποιασδήποτε πολιτικής φύσης

δραστηριότητα, προσβάλλει τον πυρήνα του δικαιώματος". Σημειώνει επίσης και την παραδοξότητα του περιορισμού ατομικού δικαιώματος το οποίο είναι κατοχυρωμένο από το Σύνταγμα και τις Διεθνείς Συμβάσεις, με μια σύμβαση που αποφάσισε να κατασκευάσει το Υπουργείο Εσωτερικών. Δεν πρέπει πάντως να υπάρχει προηγούμενο στο οποίο ένα κράτος καταργεί ατομικά δικαιώματα με μια σύμβαση εργασίας.

Κυπρος 2008

ΓΡΑΦΕΙ: ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΑΤΖΗΣ

Κωδικός άρθρου: 760992

ΠΟΛΙΤΗΣ - 14/12/2007, Σελίδα: 23